

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

16 מרץ 2025

ט"ז אדר תשפ"ה

לכבוד

יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת, חה"כ דוד ביטן

חברי ועדת הכלכלה של הכנסת

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק השידור הציבורי הישראלי (תיקון) – דיווח שנתי לוועדת הכלכלה של

הכנסת), התשפ"ג-2023

1. ביום 24.3.2023 הונחה על שולחן הכנסת הצעת החוק הפרטית שבנדון. היא עברה בקריאה טרומית ביום 20.3.2024 והועברה להכנה לקריאה ראשונה בוועדת הכלכלה. הצעת החוק מבקשת לקבוע חובה על תאגיד השידור הישראלי להעביר את הדוחות השנתיים לרשות ועדת הכלכלה של הכנסת, אשר תקיים שימוע בעניינם בהשתתפות יושב ראש מועצת התאגיד והמנהל הכללי.

2. **אנו רואות חשיבות בשקיפות ובקיום פיקוח פרלמנטרי על גופים ציבוריים ועל הוצאות משלם המיסים. יחד עם זאת, אנו מתנגדים להצעת החוק במתכונתה הנוכחית.** זאת, הואיל והצעת החוק מוגשת כחלק מניסיונות חוזרים ונשנים לפגוע בעצמאותו של תאגיד השידור הציבורי, ותוך ניסיון להלך אימים על התאגיד ובכיריו באמצעי התקשורת.¹ אין זה סוד כי מגוון הסדרים שהוצעו בשנתיים האחרונות ביקשו לפגוע בעצמאות התקציב, המינויים והתכנים של השידור הציבורי.²

3. **נדגיש כי פיקוח פרלמנטרי על ניצול תקציב התאגיד אין משמעו התערבות פוליטית בקבלת ההחלטות של הנהלת השידור הציבורי, ובוודאי שאין בידו להסמיך את חברי הוועדה להתערב בתוכן השידורים.** הדברים נכונים במיוחד נוכח

¹ראו למשל: "השר קרעי על התאגיד: אתם רוצים תעמולה ושידור מוטה? תעשו את זה על חשבונכם", **עכשיו 14** (18.12.2024) **קישור**; רועי ברגמן, "לא הפרטה, השתקה: קרעי מוביל לסגירת תאגיד השידור", **כלכליסט** (20.11.2024) **קישור**; גיל משעלי, "השר קרעי במתקפה נוספת על התאגיד: שופר של אויבי ישראל", **mako** (20.12.2023) **קישור**; עומר כביר, "קרעי (שוב) נגד התאגיד: סיקור הרפורמה המשפטית מוטה ומפר את החוק", **כלכליסט** (22.2.2023) **קישור**.

²ראו: הצעת חוק השידור הציבורי הישראלי (תיקון) - הפסקת שידורי חדשות ועידוד הפקות מקור ויצירה ישראלית בתאגיד השידור הישראלי, התשפ"ה-2025 (פ/5609/25); הצעת חוק לשינוי מתכונת השידור הציבורי ולהסדרת שידורי רדיו ארציים (תיקוני חקיקה), התשפ"ה-2025 (פ/5585/25); הצעת חוק השידור הציבורי הישראלי (תיקון - דרך מינוי מועצת תאגיד השידור הישראלי), התשפ"ה-2025 (פ/5389/25); הצעת חוק השידור הציבורי הישראלי (תיקון - תקציב תאגיד השידור הישראלי), התשפ"ד-2024 (פ/4736/25); הצעת חוק הפרטת תאגיד השידור הציבורי הישראלי, התשפ"ג-2022 (פ/176/25); הצעת חוק הפרטת תאגיד השידור הציבורי הישראלי, התשפ"ה-2024 (פ/5142/25).

אמיר אלשטיין

יו"ר הוועד המנהל

הנשיא העשירי ראובן ריבלין

יו"ר של כבוד

יוחנן פלסנר

נשיא

חברי הוועד המנהל

עו"ד ליאת אהרנסון

אלי גרונר

פרופ' ורד וניצקי-סרוסי

ד"ר חן ליכטנשטיין

מזל מועלם

שגירי לשעבר סלי מרידור

פרופ' פאדיה נאסר אבו-אלהיג'א

עו"ד אבי פישר

ד"ר מיכל צור

יוסי קוצ'יק

המועצה הבינלאומית

פרופ' רונלד דניאלס, יו"ר

השופטת רוזלי סילברמן אבליה, קנדה

אן אפלבוואם, ארה"ב

השופטת דורית ביניש, ישראל

השופט סטיבן ברייד, ארה"ב

פרופ' משה הלברטל, ישראל

פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה

ד"ר שרון נוריאן, ארה"ב

השופט אברהם סופר, ארה"ב

ברט סטפנס, ארה"ב

פרופ' גרהרד קספר, ארה"ב

סגני נשיא

פרופ' סוזי נבות, מחקר

ד"ר ישי ג'סיץ, פרס, אסטרטגיה

עמיתים בכירים

פרופ' תמר הרמן

פרופ' נתן זוסמן [אורח]

פרופ' עמיחי כהן

מר תומר לוטן [אורח]

פרופ' יותם מרגלית

פרופ' דניאל סטעמן

פרופ' בני פורת

פרופ' קרנית פלוג

פרופ' מרדכי קרמניצר

פרופ' גדעון רהט

ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר

פרופ' יובל שני

מייסדים

ד"ר אריק כרמון

ברנרד מרכוס [1929-2024]

מוכיר המדינה ג'ורג' שולץ [1920-2021]

הדיונים שהתקיימו בהצעת החוק עד לשלב זה, החושפים תכלית של עירוב שיקולים פוליטיים בניהול התוכני של השידור הציבורי. כך למשל, בדיון המוקדם בהצעת החוק, שר התקשורת ביקש להדגיש שמטרתו היא לאפשר לו לחקור למשל מדוע מקבל "אחד ממחוללי, מיוזמי, מבכירי המחאה נגד הממשלה", תקציב גבוה מדי, לטענתו, לעריכת תכנית תחקירים.³ דוגמה נוספת שנתן מיד לאחר מכן, היא אפשרות לטפל בתכנים שעלו בערוץ מכאן 33 בערבית "מבחינת עמידה לצידה או אי-עמידה לצידה של מדינת ישראל", שהביאו אותו להתלונן להנהלת התאגיד לגביהם.⁴

4. **נוסף על כך מדובר בניסיון לקדם שינויים תפעוליים ומבניים בשוק התקשורת באמצעות חקיקה פרטית.** את הצעת החוק מבקש לקדם שר התקשורת בדרך של חקיקה פרטית כדי לעקוף תהליכי חקיקה מחייבים, ובהם פרסום תזכיר חוק, קבלת הערות מהציבור וממשרדי הממשלה, לרבות מהייעוץ המשפטי לממשלה. אנו מתנגדות לפרקטיקה פסולה זו.

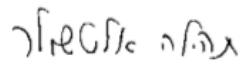
5. לפיכך, כהסדר צופה פני עתיד נציע כי במסגרת מערכת כוללת של חשיבה מקצועית במשרד התקשורת, הכנת תזכירי חוק רחבים ומנומקים העוסקים בהיבטים שונים של שוק התקשורת, אפשר לכלול גם הסדרי שקיפות ופיקוח פרלמנטרי על כספי משלם המיסים כמובן, שהסדרים כאלה צריכים לחול על מרחבים שונים של השימוש בכסף ציבורי ובוודאי לא רק על תאגיד השידור. ואולם, תכלית הפיקוח צריכה להיות ברורה ומתוחמת בתוך כל הסדר חקיקתי באופן שיחדד את תכליתו של דיון פרלמנטרי: קבלת דין וחשבון ביחס לסוגיות כמו יעילות ועמידה ביעדים שנתיים, אך בוודאי שלו לשם מתן במה לשר או לחברי הכנסת לפגוע בחופש העיתונות ולהשתלח בעצמאותו של תאגיד השידור.

6. נשמח לעמוד לרשותכם בכל עניין נוסף שיתבקש.

ע"ד יעל מיטלמן
90585 . 7.19

עו"ד יעל מיטלמן
המכון הישראלי לדמוקרטיה

ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר
המכון הישראלי לדמוקרטיה

³ד"כ, 20.3.2024, עמ' 124 [קישור](#).

⁴שם, עמ' 125.